

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetményei és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f. Hirdetéseket elfogadtnak minden hirdetési irodában.

XIII. évfolyam.

Vasárnap 1904. évi szeptember 11-én.

37. szám.

Család és iskola.

Két havi szünet után az iskolák kapui újra feltáruultak, s befogadták a kipihent s tanulni vágyó ifjúságot. Minden kétségen fölül áll, hogy ma a létért való küzdelem korszakában, óriási feladatok várnak az iskolára, a mely feladatoknak megoldására az iskola készségesen vállalkozik. Hiba volna azonban egyedül az iskolától várni eme nagy fontosságú feladatok megoldását.

Számtalanszor halljuk, hogy a tanuló-ságot az életre kell előkészíteni. Azt azonban, hogy mit értenek a jelszó hangoztatói életre való előkészítés alatt, legtöbbször elhallgatják.

Leginkább gyakorlati tudást értenek alatta, s az iskolától kizárólag azt követelik, hogy tisztán az élet gyakorlati oldalát tartsák szemük előtt, s egyedül a gyakorlati életben szükséges dolgokra tanítsák meg tanítványaikat.

Messze vezetne bennünket e témát bővebben fejtegetni. Az életre való oktatás elvét az iskola magáévá teszi, célul tűzi maga elé, bár jól tudja, hogy az életre való előkészítés, mondjuk egyszerűen: az életrevalóság nem kizárólag az oktatás, a tanítás, hanem főképen a nevelés eredménye. A gyermeket a gyakorlati életre nem tanítani, hanem nevelni kell.

Tudhatja némely ifju a tudományok özőnét, bizonyítványai ragyoghatnak a sok kitűnőtől, ha a gyakorlati életre nem nevelték, rendszerint nem tudja magát az életben kellőképen érvényesíteni, gyámoltalan, akarat-erő s vállalkozási kedv nélküli, míg a gyengébb bizonyítvánnyal bíró derekasan megállja helyét, izgékony-mozgékony, alkot, gyarapít, mert van benne életrevalóság, ha oly irányban nevelték.

Hát az iskola nem nevel, csupán tanít? kérdik sokan. Ezen a kérdésen már rég túl van a tanító és tanárvilág. Az iskola egyik sarkalatos elve, hogy: nevelve oktasson. Ezt minden jó iskola teszi is, csak hogy a nevelés tere az, melyen a vezető szerepet — a dolog természeténél fogva — nem az iskola, hanem a szülei ház bírja. A szülők a gyermeknek első, természetes és legfontosabb nevelői; azzá lesz a gyermek, amivé a szülei ház neveli. Az iskola a nevelés terén a családnak csak segítő-társa, kiegészítője.

Mégis hányszor halljuk, ha a gyermek valami helytelenséget, rosszaságot, illetlenséget elkövet, hogy az iskolát okolják. „Erre tanítanak téged az iskolában?“ „No ugyan szépre tanított téged a tanító úr!“ stb., stb., — hangzik a tipikus korholás gyakran még a szülő szájából is, nem gondolván meg, hogy a gyermek

neveletlenségének egyedül a szülei ház az oka.

Hányszor tapasztalják azt a tanügy terén működők itt Verseczen is, hogy a szülők — tisztelet a kivételeknek — bizony, bizony édes keveset gondolnak gyermekük nevelésével.

Szabadjára hagyják a gyermekeket és tanulófiaikat. Hány csatangoló, hanczúrozó és illetlenkedő gyermeket és tanulót látnak az utcákon. Sok szüle jóval a tanítás kezdete előtt elküldi már gyermekét, csak hogy szabaduljon tőle, vagy viszi olyan helyekre, hol a gyermeknek nem szabad volna megfordulnia.

Az iskola mindent nem tehet, különösen, ha a szülei ház nincs segítségére.

Ezt fontolják meg a szülők, mert a két tényezőnek: a családnak és iskolának a gyermek nevelésénél, e magasztos munkánál teljes egyöntetiséggel és egyetértésben kell eljárni.

Egyik tényező ne rontsa le a másik munkáját, tekintélyét. A szülő ne okolja az iskolát, hanem kéz kézben, békés egyetértéssel iparkodjanak a hiányos nevelést pótolni, a csorbákat kiköszörűlni, s a gyermeket jóra, akarat-erővel bíró munkássá, az életre nevelni.

Tárca.

Akik örökké sujtanak.

Egy novemberi délután, mikor a késő őszi nap utoljára ragyogott föl fiatalos tüzrel, a nagy sarga fogház kiadott magából egy embert. Csöndesen, feltűnés nélkül szolgáltatva vissza a társadalomnak, hogy fogadja újra kebelébe azt, aki a büntetés kitöltésével lerótt minden tartozást. A kapun kilépő fiatal ember sietve ugrott kettőt hátra, azután lassan bandukolt a sarokig. Most már csak azt tudhatná, hogy ez a sápadt ember a börtönből jő, aki a kezében levő irasba vethetne egy pillantást.

Balogh Ádám, a volt segéd-tanító szomorúan mosolyog arra a két papirosra, amelyet tavozása előtt nyomtak a markába az igazgató irodájában. Számla ez, mely tanúsítja, hogy Balogh Ádám két évi börtönnel fizetett azért a golyóért, melyet az őrellet pillanatában küldött egy leány után, akit szeretett. Balogh Ádám azon mosolyog, hogy az igazságban nincs igazság: mikor vétkezett, tele volt esetével minden ujság, most, hogy megfizetett a társadalomnak, nem akar róla tudni senki. Vajon olyan kaján a nagy társadalom, hogy csak fiának pusztulása érdekli?

Lassu bandukolással neki indult az utcán. A hosszú fogságtól kissé kábult fejével

rótt az utat, és teljesen átengedte magát a furcsa érzéseknek, melyek megrohanták. Gyerekes öröme telt abban, hogy háta mögött nem jár szuronyos fegyőr, ki irányítja lépteit, hanem mehet erre is, arra is. Hirtelen eszébe jutott hogy dohány is van a világon és azonnal vásárolt néhány szivart. Mikor ragyújtott, visszaemlékezett, hogy milyen keserves órákat szerzett neki ez a rendelet, mely a börtönlakót eltölti a dohánytól. Az egész büntetésben ez a szigorítás volt a legkeservebb. Emlékszik, hogy az első hetekben véresre harapdálta ajkát, ideges volt, sehol sem lelta a helyét: annyira szenvedett a dohányzási tilalom miatt. Csodálatos, most, hogy tele tudóval szívja a füstöt, nem érez különösebb örömet: mihelyt elérhetővé vált, ami azelőtt csak sóvárgás tárgya volt, elvesztette varázsát. Ki tudja, talán így járt volna azzal a leánnyal is, akiért becsületét áldozta.

— Becsületemet? — kérdezte magától, nem, ez frázis, becsületet nem áldoztam: az meg van. Nem vagyok gonosztevő, csak vétkes, ezért pedig fizettem. A társadalom nem lobbanthat a szememre semmit.

Szinte daczosan nézett a leáldozó napba. Érezte, hogy mások talán másként vélekednek a dologról, de magában már előre szembeszállt az emberekkel. Fegyverül valami merev meggyőződést kovácsolt magának, melylyel, ha kell, leveri az összes fennálló, ellenkező társadalmi felfogásokat.

— Igenis fizettem, dörmögte és most olyan ur vagyok, mint bárki más. Ha bánatnak, megvéd a törvény, mely talán épenugy tud oltalmazni, mint sujtani.

Különös, hogy az ember, ha egyedül van, akkor sincs magában. Megszólal az a bizonyos hang, melyről senki sem tudja, hogy honnan ered, de amely kérélhetetlenül beszél. Vár egy percet, amikor rövid időre elül a hév, amelylyel magunkra erőszakolunk valamely meggyőződést és megszólal a mélyben:

— Altatod magad, nincs igazad.

Balogh Ádámnak töprengés közben ki-aludt a szivarja. A nap is lebukó félben volt, hűvös szél is kezdett fujdogálni: a volt segéd-tanító érezte, hogy a meleggel és a világossággal együtt bizodalma is tűnőfélben van. Hátha az emberek azután masként vélekednek róla: mi lesz akkor belőle?

— Ehl két év nagy idő, talán csak megokosodtak az emberek. Majd megmagyarázom nekik, hogy az a két év a börtönből nem számít. Be kell látniok, hogy nem vagyok gonosztevő és vissza kell fogadniok engem.

Ez már valamiben kételkedőben hangzott s mert közelebb járt az igazsághoz, a belső hang szólalt meg. Ebben az érzésben, melyben az erőszakolt, büszke meggyőződés, reménykedéssé enyhült, Balogh Ádám is megnyugvást lelt. Tehát holnap . . . új életre fel.

Teljesen besötétedett. A volt segéd-tanító megtapogatta zsebében azt a néhány garast,

NAPI HIREK

Református magyar istentisztelet. Női.

Szabolcska Mihály temesvári ref. lelkész és főreáliskolánk hittanára ma vasárnap d. e. 10 órakor istentiszteletet tart az állami főreáliskolában, melyről a híveket ez uton is értesíti az egyház gondnoksága.

Herceg Ferencz pécskai képviselő. Rendkívül nagy örömet okozott városunk intelligenciájának körében a múlt napokban az a hír, hogy városunk legnagyobb fiának, a mi büszkeségünknek, Herceg Ferencznek orsz. gyűl. képviselővé való megválasztása most már bizonyos, mivel Zlinszky István ellenjelöltje visszalépett. A f. hó 13-ára kitűzött pótválasztáson tehát Herceget egyhangulag fogják a pécskai választókerület képviselőjévé kikiáltani.

Halálozások. Tomits Julia úrnő, Tomits Sz. nak, a „Páris“ szálloda bérlejtőjének neje élete 38-ik évében, és Ruzsicska Karoly ulmai vendéglős élete 47-ik évében elhunyt.

Ő felsége ajándéka. A Verseczen építendő görög katolikus templom céljaira ő felsége a király 200 k-t ajándékozott.

Esküvő. Treisz János katonai állatorvos ma d. u. 1/2 órakor fogja a helybeli rom. kath. templomban oltárhoz vezetni Teubl János nyug. magy. kir. honvédszázados és birtokos kedves leányát Hermin kisasszonyt. Gratulálunk!

A „Verseczi Magyar Ifjúsági Önképző Egylet“ választmánya a múlt csütörtökön Perjessy Lajos elnöke alatt választmányi ülést tartott, mely alkalommal örömmel vették tudomásul a tagok, hogy a minisztérium az egyesület alapszabályait minden változtatás nélkül teljes egészében jóváhagyta. Elhatározta a választmány, hogy okt. hó 2-án szombaton „Az ördög Mátkája“ című népszínművet ismét színre hozza. Az alakuló közgyűlést f. é. október hó 30-án délután tartja meg az egyesület. Öröndetes jelenség hogy a nyár folyamán a verseczi iparosok közül számosan léptek be a hazafias célú egyesületbe, a tagok száma már meghaladja a kétszázat. — A „V. M. K. E.“ által átengedett könyvtárat szorgalmasan használják a tagok. A „V. M. J. Ö E.“ valóban megérdemli hazafias érzelmű lakosságunk, minél nagyobb mérvű pártolását.

melyet tavozásakor utra valóul kapott és belépett egy korcsmába Faragatlan asztalok körül munkás emberek ültek és söröt ittak. A kiszabadult rab is rendelt egy korsó italt. Mikor azonban szájához emelte, szeméi megakadtak egy ujságon, mely előtte feküdt az asztalon. Nem volt türelme, se ereje, hogy hörpintsen egyet a sörből, szinte elejtette a poharat és mohón kapott a nyomtatott papírlap után. Most hirtelen felébredt benne a régi, intelligens ember, akinek tulajdonképpen nem is a teste, hanem a lelke volt elzárva két évig.

Remegve vette kezébe a papírlapot. Két évet töltött távol az élettől, teljes két esztendő, mely alatt a világ kerekéi tovább mozogtak. Mennyi minden történhetett azóta?

Maga az ujság címkepe megdöbbenetett és elsomorítottta. Egy földön fetregő leány, kissé tavolabb egy férfi kezében füstölő revolverrel. Hiszen ez az ő esete. . . De nem, a nevek mások. Belül romlás, pusztulás, nyomor táruult eléje. Gyilkosság, ongyilkosság, sztrájk, család szomorú egymásutánban kinalkozott olvasmányul. Szivtelenség, gög, ostobaság szintén megtöltött néhány hasabot. A szegény ember alig győzi a kapkodó olvasást. Keres, kutat, sehol egy vigasztaló szó. Minden a régi, csak a nevek változtak. A két év nyomtalanul suhant el a világ fölött.

Aggódva néz körül. a börtönviselt ember, aki átélte azt a rettenetes pillanatot, hogy fegyveréből eleven husba csapódott a golyó, szinte fél az emberektől. A szigorú elzárkózottság, mely folóslegessé tett minden akaraterőt, gyámoltalanná puhította. Félve néz ki a sötétbe, melyben siető, homályos alakok suhannak ide-oda. Balogh Ádám úgy fél tőlük mint a kis gyermek a sötét szoba képzelt árnyalakjaitól.

Pedig neki is ki kell mennie az éjszakába, mert a korcsmát bezárják. Ott künn finom eső szital és könnyű, de csipős szél borzongatja a járókelőket. Czelítalanul bolyong ide-oda.

A tisztelt szülők figyelmébe. A verseczi városi polg. leányiskolával kapcsolatos női kézimunka — tanfolyamban a rendes előadás szeptember 15-én kezdődik. Tisztelettel kérjük az érdekelteket, hogy minél előbb jelentkezzenek, mert a később jelentkezőket már nem vesszük fel. Az igazgatóság.

A Magyar Védő Egyesület föltámadása. A gróf Batthányi Lajos által 1844-ben alapított Magyar Védőegylet új életre kel. Lelkes magyar emberek kereskedelem védelmére, fejlesztésére, megteremtésére szövetkezzenek. Az egyesület most kezdi meg a nagyobb agitációt, hogy eredményeket tudjon elérni. Gróf Somsich Tihamér mint társelnök és Dobóczki József ügyvezető igazgató mindent elkövetnek, hogy mint fönix emelkedjék ki hamvaiból az egyesület, amely annak idején olyan hatalmas lendületet adott a magyar iparnak, de amely negyvenkilenc után lassan belefut a részvétlenség iszapjába. Az egyesület a következő fehérvást intézi a közönséghez:

A Magyar Védő Egyesület célja: hogy társadalmunk szervezett erejével hazai iparunk használatos munkáját, a külföldi ipar elnyomó versenyével szemben megvédje és ekként erősítse és fejlessze. E célzt elérhetjük, ha a vásárló közönség hazafias kérésünket megszívleli.

Honfitársak!

Tartsa mindenki kötelességének, hogy szükségleteit, melyeket a hazai gyáripar és mesterségek termékeiből fedezni lehet csak ezek től vásárolja.

Ha munkánk és fáradságunk béréből nem adózunk ezentul is évenként sok száz millióval a külföldi iparunk, akkor: munkája és keresete lesz mindenkinek, megszűnik a honfitársak százezreinek kivándorlása s a jólét áldása erősíti meg édes hazánkat!

Gazdag nemzetnek van erkölcsi sulya, koldus népnek könyörgés a szava.

Hazafias üdvözléssel
a Magyar Védő Egyesület.

Tanító választás. Városi iskolaszékünk f. hó 6-án tartott gyűlésében a községi fiúiskolánál az üresedésben volt rendes tanítói állásra Elter Károly eddigi segéd tanítót, és az ő helyére Goutier Ferencz temes kubini tanítót választotta meg.

Iskolai szünet. Temes- és Torontál vármegyék kir. tanfelügyelői, a főt. csanadegyház-megyeyi hatóság a Délmagyarországi Tanítógy-

Czelítalanul, de mindig siető léptekkel, mintha biztos utja lenne. Tudja, hogy a fal mellett bandukoló csavargó feltűnik a rendőrnek. Hol tanulta ezt? Talán a börtönben? A belső hang azonnal felriad szenderegéséből:

— Lám, tehát megis tanultál valamint a börtönben, amit más ember nem tud. Hátha sokat tanultál talán annyit, hogy ezért nem akarnak rólad tudni embertársaid?

Ostobaság! Minek is gondolkozik? Vagy ha igen, miért nem azzal a nyugodtsággal, a melylyel az orvos megállapítja saját szivbaját?

Már szürkül. Az erősödő hajnali szél az arczába csapkodja az esőcseppeket. Ruhája sulyosodik a víztől és kigyó érintéssel tapad testéhez. Az éjjeli vándor megkívánja a pálinkát: egy két, három pohárral, ohajítja azt a ólomnehéz, fojtó meleget, mely a pálinkás boltokat betölti. Belép az elsőbe: hideg fogadja. A gázláng sárgásan pislikol a vllágosodó hajnalban, a kályhában az imént rakott tűz ropog, azonban a helyiség csak rosszaga, de nem meleg. E nélkül pedig a bűz kiállhatatlan. Balogh megiszik egy kevés pálinkát, s azután nekifohász-kodva, kilép az utcára. Most, most fog eldőlni hogy van-e visszatérés.

A külseje kevés jóval biztat: ruhája nedves, cipője sáros, arczvonásai törődöttek. Haja nedvesen lóg homlokába. Ráhehel szája elé tartott tenyerére: lélegzetén bizony megérzik az alkohol szaga. A feje is kóvalvog kissé a szesztől, melytől két év alatt kissé elszokott. Mind-egy, batran nyit be az első asztalos-műhelybe, mely utjába akad.

— Jó reggelt. Alázattal kérdelem, volna-e munka a számomra?

— Volna. Mutassa a könyvét, — szólal meg egy santa ember, nyilván a mester.

— Nincs könyvem. A mesterséget a börtönben tanultam.

A börtön szóra meghatráll a mester. Ezt a szót bizonyosan használta életében pár száz-

let XXXIII-ik nagy- és közgyűlésére, valamint a konviktus megnyitása alkalmából f. évi szeptember hó 26., 27. és 28-ik napjaira azon tanítónők és óvónők számára, kik ezen gyűlésen résztvesznek, három napi iskolaszünetet engedélyeztek.

Magy. kir. áll. főreáliskolánkba beiratkozott az I. a.) osztályba: 33; — az I. b.) oszt: 33; — a II-ikba: 54; — a III-ikba: 39; — a IV-ikbe: 36; — az V-ikbe: 28; — a VI-ikba: 15; — a VII-ikbe: 22 és a VIII-ik osztályba 10 tehát összesen 270 tanuló. Sajnos, hogy a II-ik osztályból 5 tanuló vissza kellett utasítani, mivel nincs elegendő hely. A kiszorultak szülői, — kik verseczi polgárok ugyancsak zúgolódnak ezen állapotok miatt. Nincs is az rendjén, hogy a város polgárai, daczára annak hogy az áll. főreáliskolaért annyi áldozatot hoztak és a fentartáshoz évi 12.000 k-val járúlnak, tanuló fiaikat még is más helyen kénytelenek nagy költséggel iskoláztatni. A főreál iskola épülete szűk és jelen állapotban teljességgel nem felel meg. Nagyon itt volna az ideje, hogy a város az állammal egyetemben megtegye a szükséges átalakításokat. E tárgyra különben még visszatérünk.

Óvónők közgyűlése. A Délmagyarországi Tanítóegylet óvónői szakosztálya VIII. rendes közgyűlését a tanítóegylet nagygyűlésének keretében óvodai unnepepylyel f. év. szeptember hó 27-én délután 4 órakor Temesvárott (Belvaros, polgári iskolai) tartja meg.

A verseczi közzgazdasági egylet szözlészeti szakosztálya f. év. szeptember hó 14-én szözlő, és gyümölcskiállítás rendez a „Szöllővenyigéhez“ címzett vendéglő helyiségeiben. A kiállítandó tárgyakat szept. 13-án estig át kell adni a nevezett helyen.

A délvidéki tanítók konviktus. Temesvár legújabb és igen szép kulturális intézményét, az Erzsébetváros elején épült délm. tanítóegyleti konviktus tanítók, több szülő és érdeklődő jelenlétében vasárnap nyitotta meg hivatalosan a konviktus elnöke, Molnár József. Az új és a maga nemében páratlan jó beosztású intézetben száznál is több növendék van elhelyezve. A legmodernebb és ugy paedagógiai, mint egészségi kivanalmaknak is megfelelő tágas termek szép felszerelésükkel, a fűdő- és betegszobák célszerű berendezésüknel fogva feltűnést keltenek. A növendékek több mint feleresze tanító-szülők gyermekei, azonfelül a legintelligensebb családok gyermekei, kik háromnegyed részben az állami gimnáziumot,

szor, de most, hogy ily oblosen hangzik feléje a mas szájából, megjeszti:

— Megöltem egy leányt! — mondja nyíltan Balogh.

Mindjárt az első alkalommal tudni akarja, hogy mit várhat a jövőtől.

A mester idegesen néz körül segítségért és keze lopva téved rá egy éles vésőre. A volt segédtanító észreveszi a mozdulatot és lehorgaszítja a fejét. Megkapta a választ. Sejtí marhogy a mocsárból bajosan talál kifelé vezető utat.

Járja tovább a műhelyeket: eleinte daczos, nyílt bevallással, később bányu kifogással. Hanyatló bátorsággal motyog elvesztett irasokról, igazolványról: sehol sem bisznek neki. Néhol ígérettel tartják, ő beéri vele, de a gyomra nem. Az követelzik türelmetlenül. Nem kérdi, hogy az ember honnan vegyen, csak legyen. A kiszabadult rab most már a gyomrával kezd gondolkozni henczegő, követelő módon. Beszédjében már nyoma sincs az alázatosságnak, mikor magában a tarsadalomnak beszél:

— Itt vagyok, akartam! rajtam nem mult, te nem akartad. Nem fogadsz be nem kellek, jó! Tarts el masként. De ne követelj tőlem ostobaságokat, melyeket jutalmul hősieségnek neveznél el: ne kívánd, hogy itt néhány millió jól táplált embertársam közt éhenhaljak, mert néhány paragrafusod azt kívánja hogy különbözsem a rabló vadállattól. Vajjon tőled miért nem követeli az a paragrafus, hogy ember légy. Miért csak tőlem?

Minden energiája kimerült ebben a kétségbeesett topregésben. Az okoskodások közepette arra is jogositva érezte magát, hogy orgyilokkal szerezzen magának taplálékot.

Mikor elhunyt benne az elkeseredés tüze, nagy ügyetlenül csak kenyeret lopott . . .

Urai Dező.

egyharmada pedig a helybeli középiskolákat látogatják. Az intézetet megnyitó elnök szívrható szép beszéde után a konviktus egy növény déke köszönte meg az egylet gondoskodását. A konviktus vezetője: Hoffmann Miklós, a konviktus jeles és szakavatott gondnoka s a felügyeletben egy tanárjelölt és tíz prefektus segítségével s így az intézet úgy elhelyezésre, mint felügyeletre nézve mintanitézetnek nevezhető.

Dessewffy püspök — kalocsai érsek. Császka György halálával megüredett kalocsai érseki szék betöltése iránt — mint Budapestről jelentik — már megindultak a tárgyalások. Hír szerint az érsekségek közt van Dessewffy Sándor megyéspüspökünk is s nagy kilátásai vannak az érsekségre.

Halálozás Egy hosszú, érdemes munkában kifáradt agastyán, délvidékünk egyik általános tisztelt és becsült alakja dőlt ki t. hó 7-én hajnalban, hogy az élet fáradalmi után az örök pihenés hazájában várja az új életre hívó szöveget Nagybanyi Papp Áron nyugalmazott m. kir. bányakapitány, a III. oszt. vaskorona rend lovagja életének 80. évében Oraviczan jobblétre szenderült s gyászba borította a szerető családot, őszinte és mély részvétet keltve mindnyajunkban, kik őt ismerve a szeretet és tisztelet egész melegével tekintünk reá.

Nyugdíjazás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nagybecskereki állami tanintézetek neoztorát, Szivassy János áll. elemi iskolai tanítót október elsejétől kezdődőleg nyugdíjazta. Szivassy János 48 évig működött a tanítói pályán s ebből kerek négy évtizedet töltött Nagybecskerek város tanügyének szolgálatában. Nagy érdemei vannak a magyar nyelv terjesztése ügyében. Buzgó szolgálataiért a közoktatásügyi Miniszter kifejezte elismerését.

§ Sajtópör a Gotterhalte miatt. A Nagybecskereki Hírlap ez évi május 26-ki száma vezércikkét közölt ezzel a címmel: „Már megint a Gotterhalte.“ A vezércikkben az foglaltatik, hogy a budapest-erzsébetvárosi rom. kath. templomban pünkösdi ünnepén a katonai zenekar a Gotterhaltet játszotta és a vezércikk ebből kiindulva, éles hangon támadja a hadsereget. A katonai hatóság megkeresésére az illető hírlap szerkesztője Sándor Mihály, Feher Aladart nevezte meg a vezércikk írójaul, és így a katonai hatóság Feher Aladár ellen a hadsereg rágalmozása és ellene elkövetett becsületsértés miatt a kir. ügyszészen foljelentést tett. Az érdekes sajtópörrel októberben foglalkoznak a szegedi esküdtek.

Uj városi törvény. A belügyminisztériumban most hozzafogtak a törvényhatóságijoggal felruházott városok közigazgatásának reformjához és anyagi viszonyaik rendezéséhez. Tisza Istvan miniszterelnök mint belügyminiszter augusztus 3-án Arad szab. kir. város közönségéhez intézett rendelete, melylyel Arad város részéről a törvényhatósági bizottsági tagok régi létszámának fentartása végett hozott közgyűlési határozatát, a létszám felemelést célzó fellebbezés elutasítása mellett, egyebek közt azzal az indokolással hagyta jóva: „hogy a városok szervezetének a közel jövőben törvényhozási úton célba vett ujjaalakítása során a felvetett kérdés ugyis gyökeres megoldást fog nyerni.“

Czégtársulás. A helybeli, már évek óta köztiszteletben fenálló Sternheim M. és fia bejegyzett czéghöz a mai napon Stern-Bernat mint czégtárs belépett és ezentul mint Sternheim M. fiaii czég fog tovább működni.

Kereskedőink és iparosaink figyelmébe. A községi kereskedő és iparostanoncz iskolába a beiratások 12-én és 13-án esti 6 óratól tarttatnak, Figyelmeztetnek kereskedőink és iparosaink ez úton is, hogy tanonczaiakat minél előbb irassák be, mivel a késedelmzők meg fognak birságoztatni.

Községi elemi iskoláinkba beiratkozott 812 fiú és 816 leány összesen tehát 1628 gyermek. A fiuknál az I. a. b. és c. osztályba: 172; — a II. a. b. c. osztályba: 179; a III. a. b. c-be: 183; — a IV. a. b-be: 137; az V-be: 100; — a VI-ba: 41. — A leányoknál: I. a. b. c = 162; — II. a. b. c: 186; — III. a. b. c: 178; — IV. a. b. c: 209; — V = 54; — VI = 25.

Mulatságok. A „Werseczer Arbeiter Gesangverein“ szep. hó 24-én; — „Der Gesangverein der Gewerbetreibenden“ okt 2-án mulatságot fog rendezni. Az „Arbeiter Lieder kranz“ pedig tegnapi hirdett hangversenyt és tanczmulatságot.

Magyar Lányok. Az iskolák tanítják, a Magyar Lányok, Tutsek Anna képes lapja neveli fiatal lányainkat. Minden száma gazdag tárháza a változatos, szórakoztató és mulattató olvasmányok mellett a tanulságos komoly közleményeknek, a háztartás, nevelés, kertészet, konyha, női foglalkozások, illemteni cikkeknek. Minden megvan benne, ami a leányvilágot érdekli, szórakoztatja és alaposan tanítja. Ezt a lapot batran adhatja a szülő és tanító a fiatal leányok kezébe, mert a szerkesztőség, Tutsek Anna vezetése mellett a legnagyobb gonddal válogatja meg a közleményeket. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Mulatvány számot ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

Zenetanítás. Egy intelligens verseczi özvegy úrnő, mint kitünő zenész és zongoratanító hajlandó lenne kezdőknek és haladóknek a legjutányosabb feltételek mellett zongora órákat adni. A szép műveltséggel bíró intelligens nőt a legmelegebben ajánljuk a szülők és zenekedvelők figyelmébe. Bővebb felvilágosítással a szerkesztőség bárkinek szolgál.

Üzletvezetőség Temesvárott. A kereskedelemügyi minisztériumban elkészült az államvasutak reformálására vonatkozó tervezet, melyet Hieronymi Károly miniszter hazakerkezése után azonnal behatároltan tanulmányozni fog. A tervezet szerint az üzletvezetőségek hatásköre ki fog bővülni és az üzletvezetőknek az eddiginél nagyobb önállóság fog biztosítani úgy, hogy az új rendszer mellett csak a legfontosabb ügyek fognak a központhoz felterjesztetni. Az üzletvezetőségek számát szaporítják és pedig úgy, hogy a három legnagyobb üzletvezetőséget: a szegedit, zágrábit és kolosvárit kettőszítják és Temesvárott, Eszéken és Pécsen, továbbá Brassóban új üzletvezetőséget állítanak fel.

A délvidéki szinikerület. Zentáról írják, hogy ott estéről-estére a közönség lelkes partfogása mellett játszik Polgár Károlynak, a délvidéki szinikerület igazgatójának tarsulata. Előadásainak sorát Adeneverrel kezdte meg a kiváló erőkből álló tarsulat, amelyhek repertoárján a fővárosi szinpadok legjobb derabjai szerepelnek. A tarsulatnak, amely szeptember végén Nagybecskerekre megy, a kiválóbb tagjai: Kormos Ilonka, a színház primadonnája, Barna Jolán, Papp Ilona, Satori Paula, Gál Rózsika, Sik Rezső, Szatmáry Lajns, Irsai Leó, Hatvani Ede, Deréki Antal, Kocsics Loránt és Borsodi Ferenc.

Dijnokból hivatalozolga. A hivatalos lap közli, hogy egy urat, aki iskolát végzett és eddig mint napidijas írnök tengődött, most ugyanahhoz a hivatalhoz — hivatalozolgává neveztek ki. Talán kitüntetéssel tette le az érte-ségit, tehetsége kiváló, munkaereje nagy, álmai is voltak, hogy műveltségét, szellemi munkáját értékesítheti. Most hat igazán boldog lehet: nem proletar többé, megkapta a hivatalozolgai állást.

Rendőrségünk figyelmébe. Értesülésünk szerint rendőrfőkapitányunk nem régiben rendeletet adott ki, hogy a városban csak oly bicikli használata van megengedve, mely fékkel, lámpával és csengővel kellően fel van szerelve. Úgy latszik azonban, hogy biciklistáink egy része nem respektálja ezen udvös rendeletet, mert vígan kerékpároznak este lampa nélkül, bízva kerékpárjuk gyorsaságában, hogy az esetleges rendőri beavatkozás esetén kerekelt oldhatnak. Felhívjuk rendőrségünk figyelmét azon türehtetlen állapotra, mely estenként 8 és 9 óra között a fehértemplomi úton uralkodik. Egymas után jönnek-mennek a biciklik lampa, csengő nélkül legnagyobbbrszét kezdők, akik itt gyakorolják a kerékpározás művészetét. Ezeknek aztán hiába tér ki az ember, ép akkor rohan beléjük a bicikli. Így történt a multkor is egy este, kis fiucska ment gondatlanul az úton, egy biciklis úrirnber neki ment, fellökte, azután pedig háborítlanul folytatta sebes tempóban a kerékpározást. A sötétség miatt a jó madár kiléte felismerhető nem volt. Udvös dolog volna, ha rendőrségünk egy közege eljönne arra a tájra, érvényt szerzendő a rendőrfőkapitány rendeletének.

A Brázy-féle sósorszesz negyven év alatt meghódította egész Európát s karsu palackjait épp úgy ismerik a Dalmát partokon, mint Szent-Pétervár, London palotaiban és tul az óceanon.

A Dmke köréből. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesulat igazga-

tósága közelebb fontos gyűlést tart. Elkészítette az egyesület a harmadik egyetem tárgyában a memorandumát, amelyet az elnökség most bemutat az igazgatóságnak. Amennyiben az igazgatóság elfogadja a memorandum szövegét, azt kinyomatia a kulturegyesület és megküldi a területén levő vármegyék és városok törvényhstóságának. A memorandum egy példányát nagyobb küldöttség viszi föl a kormány tagjaihoz. Előkészítették az ülésre Szegeden emelendő nagyarányu köz-művelődési palota építésének ügyét és a Hódmezővásárhelyen felállítandó internátus ügyét. Hódmezővásárhelyen földmives iskola is van, ahol megfelelő oktatást nyernének a délvidéki kigazdák gyermekei és éppen ezért találta az elnökség a szomszéd nagy várost internátus felállítására különösen alkalmasnak. Felvette az egyesület munkaprogrammjába inasgyerekek közvetítését is. A jelentkező kereskedőknek és iparosoknak díjlanul helyez el idegenajku iparostanulókat. A mult hetekben rakult meg a Dmke hódmezővásárhelyi fiúja és ehó 11 én Ujvidéken alakul fiókja a közművelődési egyesületnek, amely ma már ennek folytán hatezer tagot számlál.

Virágkedvelők figyelmébe. Mühle Vilmos az ismert temesvári műkertész hetenként kétszer megjelenő értesítői közül a mult héten vettük már a 68. füzetet, melynek úgynagysága, gazdag tartalma, mint esinos kiállítása egyaránt meglepett. Az érdeklődőknek Mühle Vilmos ingyen és bérmentve megküldi, ha levelezőlapon felkeresik.

Csarnok.

Mi az?

*Mi az, mi biztos nyugodt otthonunkból
Viharba üz, hol zordon vész terem
És futni készl, míg lábunk összeroskad:
A szerelem?*

*Mi az, mi enyhet nem nyujtotta könyvet
Fakaszt szemünkből éj-nap szüntelen,
Hogy gyötrelmünkben vádunk égre támad:
A szerelem?*

*Mi az, mi lelkünk rabbilincsbe tartja,
Hogy tört szárnyakkal járunk ide lenn,
Az élet míg kinunk közöngyre váltatja:
A szerelem?*

*Mi az, mi összetöri minden álmunk,
Minek hatalma örök, végtelen,
Halál csókját mitől esengve várjuk:
A szerelem?*

Jörgné Draskóczy Ilma.

9104 szám tan. 1904.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. cz. 17. §-a értelmében ezennel közhiré tétetik, hogy Versecz város 1905. évre szóló házi-, központi villamostelep 1905. évi üzemenek,- kórházi, nyugdíj-, árvaház-, szegényalap — és mezőcsöszbér pénztáranak költségvetési a költségvetési bizottság és a vár. tanácsnak vonatkozó indítványával együtt f. é. szeptember hó 10 tól kezdve f. é. szeptember hó 24-ig bezárólag közbetekintés végett a városi számvevősnégnél kitétetik, jogában állván minden adózónak azokat a hivatalos órák alatt betekinteni és vonatkozó észrevételeit f. é. szeptember hó 19-áig bezárólag a városi tanácsnál írásban beadni.

Versecz, 1904 évi szeptember hó 9-én.
polgármester helyett:
Kovacsics, kir. járásbíró.

Özv. Kirchner J. E.-féle műintézet Verseczen

(özégtulajdonos Kirchner Ernő)

ajánlja magát minden a szakmájába vágó munka jutányos, izléses és gyors kivitelére.

Árlejtési hirdetemény.

A városi tanács folyó év augusztus hó 12 én 8075-1904 számú határozata folytán a közbiztonságon eszközöndő következő munkálatokra ezennel nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

1. Jégkamra külső folyosójának betonozása 392 kor. 32 fillér költségelirányzattal árral.
2. Szennyvíz levezető árok szabályozása 2990 kor. 05 fillér költség elirányzattal árral.
3. Zsilip létesítési munkálatok 570 kor. 67 fillér költségelirányzattal árral.
4. Hidépités 1864 kor 95 fillér költségelirányzattal árral.

Ajánlatok tehető az egyes munkákra külön-külön vagy az összes munkálatokra együtt is.

A fenti munkálatokra pályázhat minden magyar honpolgár, köteles azonban az esetben ha az ipartörvény értelmében az illető munkálat keresztlvitelére jogosítva nincs, az árlejtéstől számított 8 napon belül azon felelős szakképzettséggel bírni egyúttal megnevezni, kivel a munkát végezteni fogja, különben ajánlata figyelembe nem lesz vétehető.

Az ajánlattevő aláírásával ellátott pecséttel lezárt ajánlatok f. év szeptember hó 14 én délelőtt 10 óráig a városi mérnöki hivatalban nyújtandók be ezen felirással: Ajánlat a Versecz thjf. város közbiztonságon eszközöndő munkálatokra.

Az ajánlatban számokkal és szavakkal kiteendő az árendemény vagy felülfizetés, az előirányzati összegre vonatkoztatott százalékokban kifejezve mely mellett ajánlattevő a költségelirányzati munkálatokat teljesíteni hajlandó.

Az ajánlatban bántéppénz gyanant készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban azon munkálat vagy munkálatok költségelirányzati összegének 5%-a csatolandó melyre vagy a melyekre az ajánlat tétetett.

Távirati, későn érkezett vagy bántéppénzzel el nem látott ajánlatok ügyelemben nem vétetnek.

A munkálatokra vonatkozó tervezetek költségvetések és építési feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetőek.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataikban világosan kijelenteni miszerint az általános és részletes építési feltételeket valamint azok függelékét ugyszintén a terveket és költségvetést ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elismerik.

A beérkezett ajánlatokat a f. év szeptember 14-én d. előtt 10 órákor összeülő építészeti bizottság fogja tárgyalni.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tetszés szerint válasszon.

Versecz 1904 augusztus 26-án

a hivatal főnöke
Szalay Lajos,
városi főmérnök.

Hirdetemény.

Alólirott városi kapitányság ezennel köz-hirre teszi, hogy az összes helybeli hentesek felhivattak, hogy árúikat tiszta papírba (nem nyomtatott vagy irott) szabad csak csomagolniok.

A főntebbiek alapján felhívjuk városunk lakosságát, hogy a mennyiben a hentesek a főntebbi rendeletet nem tartanák be, esetről esetre jelentést tegyenek a városi rendőrkapitányságnál.

Rendőrkapitányság.
Versecz 1904. augusztus 30.

Stillmungus, rendőrkapitány.

Squarehead magbuzára

24 korona árban 3 korona felpénz mellett előjegyzések már most elfogadtatnak. 10 méter-mázsán alól nem lesz adadva.

Kassel Zsigmond birtokkezelősége.
Nagyszredistye.

Schicht-szappan

jegyek:

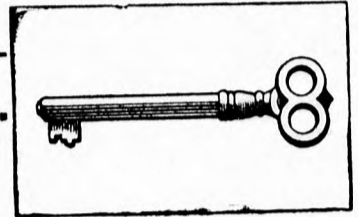
„szarvas“

„kulcs“

Legjobb, legkiadósabb, és azért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan „Schicht“ nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.

Hirdetemény.

Az 1904. évre megállapított hadmentességi díj kivétési lajstrom a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság 68003 számú körrendeletével megküldetvén az 1883. évi 44. t.-cz. 16. §-a értelmében folyó évi szeptember hó 11-től f. é. szeptember hó 18-ig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetik.

Azon adózók, kik az illető kivétési lajstromban megállapított adónemmel már a mult évben megróva voltak, a lajstrom kitételétől számított 15 nap alatt, azon adózók pedig, a kik a kivétési lajstromban megállapított adónemmel most első ízben rovatnak meg, az adókönyvecskéikben történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt kötelesek esetleges felszólamlásaikat alólirott városi adóhivatalnál annál bizonyosabban benyújtani, mert később benyújtott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Verseczen, 1904. évi július hó 10-én.

Bodry, adóügyi tanácsnok.
mint hivatalfőnök.

BRÁZAY

Brázay-féle Sósorszesz

Minden munka után, akár testi, akár szellemi fáradsággal jár is, csodálatosan üdítő hatással van az emberre a BRÁZAY-féle Sósorszesz.

Próbáljuk csak ilyenkor jól bedörzsölni a nyakszirtet, a vállat és a hát felső részét: úgy érezzük magunkat, mintha újjá születtünk volna.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőncím: Eternit Budapest. Telefon 12—92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Ausztria).

ETERNIT-PALA

AZBESZT-CEMENT-PALA

HATSCHÉK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

Eternit Művek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrassy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetőt.